

ČESKÁ REPUBLIKA

ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Nejvyšší správní soud rozhodl v senátě složeném z předsedkyně JUDr. Miluše Doškové a soudců JUDr. Vojtěcha Šimíčka a JUDr. Karla Šimky v právní věci žalobkyně: **M. K.,** proti žalovanému: **Ministerstvo vnitra,** se sídlem Praha 7, Nad Štolou 3, v řízení o kasační stížnosti žalobkyně proti rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem ze dne 26. 10. 2004, č. j. 14 Az 302/2003 - 28,

takto:

I. Kasační stížnost **se zamítá.**

II. Žalovanému **se nepřiznává** právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti.

Odůvodnění:

Kasační stížností podanou v zákonné lhůtě se žalobkyně jako stěžovatelka domáhá zrušení shora uvedeného rozsudku Krajského soudu v Ústí nad Labem, kterým byla zamítnuta její žaloba proti rozhodnutí Ministerstva vnitra ze dne 30. 7. 2003, č. j. OAM-355/VL-07-P15-2000. Tímto rozhodnutím jí nebyl udělen azyl podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona č. 325/1999 Sb., o azylu a o změně zákona č. 283/1991 Sb., o Policii České republiky, ve znění pozdějších předpisů (zákon o azylu) a bylo vysloveno, že se na ni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Rozsudek krajského soudu vycházel ze skutečnosti, že žalobkyně nenaplnila žádnou ze zákonných podmínek pro udělení azylu, a že rozhodnutí žalovaného bylo vydáno na základě dostatečně zjištěného skutečného stavu věci a bylo přesvědčivě odůvodněno.

Stěžovatelka proti tomu v kasační stížnosti uvádí, že uplatňuje důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní (dále též „s. ř. s.“). Domnívá se totiž, že splňuje podmínky pro udělení humanitárního azylu podle § 14 zákona o azylu. Humanitární důvody spatřuje v tom, že je katolického vyznání a na Ukrajině, kde je většina

obyvatel vyznání pravoslavného, je vystavena šikanování a je jí bráněno svobodně projevovat svoji víru. Navíc je stěžovatelka ještě rumunské národnosti, což její pronásledování znásobuje. Domnívá se dále, že žalovaný tyto humanitární důvody nezkoumal, nýbrž pouze konstatoval, že důvody pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu nebyly shledány. K tomu, proč o těchto důvodech nehovořila dříve odkazuje na svoji žalobu. Vzhledem k uvedenému navrhuje, aby Nejvyšší správní soud napadený rozsudek Krajského soudu v Ústí nad Labem zrušil a věc mu vrátil k dalšímu řízení, současně žádá o přiznání odkladného účinku této kasační stížnosti a o osvobození od soudních poplatků.

Žalovaný ve svém vyjádření k podané kasační stížnosti uvedl, že považuje napadený rozsudek krajského soudu i svoje rozhodnutí za vydaná v souladu se zákonem a navrhuje, aby Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl. Rovněž upozornil na to, že stěžovatelka v kasační stížnosti uvedla nesprávné datum jeho rozhodnutí.

Nejvyšší správní soud nejprve vážil nezbytnost rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek kasační stížnosti. Dospěl k závěru, že o ní není třeba rozhodovat tam, kde je žadatel chráněn před důsledky rozhodnutí krajského soudu režimem pobytu za účelem strpění podle § 78b odst. 1, 2 zákona o azylu (cizinec má nárok na udělení víza za účelem strpění pobytu mj., pokud žádost doloží dokladem o podání kasační stížnosti proti rozhodnutí soudu o žalobě proti rozhodnutí ministerstva ve věci azylu a návrhu na přiznání odkladného účinku - takové vízum opravňuje cizince k pobytu na území po dobu platnosti víza, která je 365 dnů; na žádost cizince odbor cizinecké a pohraniční policie platnost víza prodlouží, a to i opakovaně) - ze zákona platnost uvedeného víza zaniká právní mocí rozhodnutí o kasační stížnosti. Pozitivní rozhodnutí o žádosti o odkladný účinek by tedy nemělo z hlediska ochrany stěžovatelky žádný význam, negativní by před rozhodnutím o kasační stížnosti bránilo řádnému soudnímu řízení. Při rozhodnutí o kasační stížnosti pak je rozhodnutí o odkladném účinku nadbytečné, neboť obecně může přiznání odkladného účinku kasační stížnosti přinést ochranu jen do doby rozhodnutí o této stížnosti.

Žádá-li stěžovatelka o osvobození od soudních poplatků, Nejvyšší správní soud odkazuje na § 11 odst. 2 písm. ch) zákona č. 549/1991 Sb., o soudních poplatcích, který cizince v řízení o přiznání statutu uprchlíka od soudních poplatků osvobozuje. Není tak třeba, aby soud o její žádosti rozhodoval.

Důvodnost kasační stížnosti posoudil Nejvyšší správní soud v mezích jejího rozsahu a uplatněných důvodů (§ 109 odst. 2, 3 s. ř. s.).

Stěžovatelka uvádí, že uplatňuje důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. - nezákonnost spočívající v nesprávném posouzení právní otázky soudem v předcházejícím řízení. Tuto nezákonnost pak spatřuje v tom, že jí nebyl udělen azyl podle § 14 zákona o azylu, přestože je na Ukrajině pronásledována kvůli svému náboženství a národnosti. Namítá však také, že žalovaný ve správním řízení nezkoumal tyto humanitární důvody, nýbrž pouze konstatoval, že důvody pro udělení azylu podle § 14 zákona o azylu nebyly shledány. Uplatňuje tak rovněž důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. - vady řízení před správním orgánem.

K tomu ze správního a soudního spisu vyplynulo, že stěžovatelka podala dne 28. 1. 2003 žádost o udělení azylu, ve které uvedla, že žádá o azyl proto, že její muž je na Ukrajině spojen s bandity, zadlužil se a „odjel kdo ví kam“. Bandité vymáhají dlužnou

částku po ní. Stěžovatelka pracovala na pokladně, ale musela tuto práci kvůli vydírání opustit. Tyto skutečnosti potvrdila a dále rozvedla v pohovoru ke své žádosti. Dále uvedla, že se obrátila na policii o pomoc, avšak tam po ní chtěli jména osob, které jí vyhrožují. Ty však stěžovatelka neznala. Stěžovatelka odjela do Kyjeva vyřídit si doklady a v září 2002 odcestovala do České republiky. O azyl však požádala až poté, co byla zadržena policii a bylo jí uděleno správní vyhoštění. K dotazu žalovaného uvedla, že žádné jiné potíže na Ukrajině neměla a ani neměla potíže kvůli své národnosti nebo víře. Pohovor byl veden v jazyce ruském. Žalovaný rozhodnutím ze dne 30. 7. 2003 stěžovatelce azyl neudělil, a to podle § 12, § 13 odst. 1, 2 a § 14 zákona o azylu a rovněž vyslovil, že se na ni nevztahuje překážka vycestování ve smyslu § 91 zákona o azylu. Podáním ze dne 21. 8. 2003 (tedy po vydání rozhodnutí) stěžovatelka žalovanému sdělila, že v žádosti neuvedla vyčerpávajícím způsobem všechny důvody, pro které o udělení azylu žádá. Kromě důvodů uvedených v žádosti, má také potíže kvůli svému katolickému vyznání, neboť většina ukrajinského obyvatelstva je pravoslavná a stěžovatelka je vystavena neustálému šikanování.

Namítá-li stěžovatelka, že žalovaný pochybil, když ve správním řízení nezkoumal její tvrzení ohledně pronásledování kvůli náboženství a národnosti, nemůže s ní Nejvyšší správní soud souhlasit. V řízení o azylu je rozhodující pro posouzení naplnění zákonných podmínek, ale i pro rozsah dokazování, uvedení důvodů žadatelem v žádosti, při pohovoru, nebo v jiných podáních učiněných do vydání rozhodnutí. Je to žadatel, který se domáhá udělení azylu, který tvrdí určité skutečnosti, na jejichž základě by mu mělo být vyhověno. Tato povinnost žadatele nemůže být nahrazena žádnou aktivitou správního orgánu. V daném případě stěžovatelka v žádosti ani při pohovoru žádné takové skutečnosti neuváděla a naopak sdělila, že potíže kvůli své národnosti ani náboženství neměla. Žalovaný proto posuzoval jen důvody, které uplatnila a její žádost zamítl rozhodnutím ze dne 30. 7. 2003. Teprve přípisem ze dne 21. 8. 2003 (tedy téměř měsíc po vydání napadeného rozhodnutí) stěžovatelka vyjádřila svoje obavy z pronásledování ze shora uvedených důvodů. Nelze tak žalovanému vytýkat, že se nezabýval něčím, co mu stěžovatelka během správního řízení nesdělila. Důvod uvedený v § 103 odst. 1 písm. b) s. ř. s. neobstojí.

Pokud jde o námitku stěžovatelky, že důvody, které uvedla ve zmíněném podání jsou dostačující pro udělení azylu z humanitárního důvodu, nemůže s ní Nejvyšší správní soud rovněž souhlasit. Udělení tzv. humanitárního azylu neboli azylu z humanitárního důvodu podle § 14 zákona o azylu je totiž věcí volné úvahy příslušného orgánu státní správy včetně úvahy o tom, zda jde o případ hodný zvláštního zřetele, protože na udělení azylu z humanitárního důvodu není právní nárok. Žadatel o azyl tudíž neudělením azylu z humanitárního důvodu nemůže být zkrácen ve svých právech. Soudu nepřísluší přezkoumávat, zda zde byly humanitární důvody či nikoli, to je věcí uvážení správního orgánu, soud rozhodnutí o humanitárním azylu přezkoumává pouze z hlediska dodržení příslušných procesních předpisů, věcně jen v tom směru, zda správní orgán nepřekročil meze stanovené zákonem, případně zda se nedopustil libovůle.

Vzhledem k tomu, že důvody, které stěžovatelka považuje za důvody hodné zvláštního zřetele, by mohly naplňovat zákonné důvody pro udělení azylu podle § 12 zákona o azylu (strach z pronásledování z důvodu náboženství a národnosti), přezkoumal Nejvyšší správní soud také to, zda krajský soud nepochybil, když rozhodnutí žalovaného pro tuto námitku nezrušil. Podle § 12 zákona o azylu se azyl cizinci udělí, bude-li v řízení o udělení azylu zjištěno, že cizinec: a) je pronásledován za uplatňování politických práv a svobod, nebo b) má odůvodněný strach z pronásledování z důvodu rasy, náboženství, národnosti, příslušnosti k určité sociální skupině nebo pro zastávání určitých politických názorů ve státě,

jehož občanství má. Jak vyplynulo ze správního spisu, stěžovatelka svoje obavy z pronásledování z azylově relevantních důvodů vyslovila až po té, co bylo o její žádosti rozhodnuto a naopak během celého správního řízení uplatňovala důvody zcela jiné, na které zákon o azylu nedopadá. V žalobě pak uvedla, že její ekonomické problémy, o kterých hovořila během správního řízení, „vycházejí“ právě z jejích obav z pronásledování kvůli katolickému vyznání a rumunské národnosti. O těchto problémech při pohovoru nehovořila, neboť se domnívala, že na udělení azylu nemohou mít žádný vliv. Krajský soud však její tvrzení považoval za účelové a žalobu zamítl. Nejvyšší správní soud nemůže jinak než dát krajskému soudu za pravdu, neboť stěžovatelka měla skutečně dostatečný prostor k tomu, aby svoje obavy z pronásledování vyslovila ve správním řízení, které trvalo více než 6 měsíců - když už ne v žádosti, tak alespoň při pohovoru, tím spíše, když byla stěžovatelka na možné potíže kvůli své národnosti či víře přímo dotázána. Za této situace nelze krajskému soudu cokoli vytknout. Důvod kasační stížnosti uvedený v § 103 odst. 1 písm. a) s. ř. s. tak nebyl shledán.

Vzhledem k tomu, že nebylo zjištěno naplnění žádného tvrzeného kasačního důvodu, Nejvyšší správní soud kasační stížnost jako nedůvodnou zamítl (§ 110 odst. 1 s. ř. s.).

Stěžovatelka, která neměla v tomto soudním řízení úspěch, nemá právo na náhradu nákladů řízení a úspěšnému žalovanému náklady řízení nevznikly. Proto soud rozhodl, že se žalovanému právo na náhradu nákladů řízení o kasační stížnosti nepřiznává (§ 60 odst. 1, § 120 s. ř. s.).

P o u č e n í : Proti tomuto rozsudku **n e j s o u** opravné prostředky přípustné.

V Brně dne 6. prosince 2005

JUDr. Miluše Došková
předsedkyně senátu